

Illustratie van Geert Gratama: uitnodiging voor het Theaternonnen- en -vrouwendiner.

ALLEMAAL VERBEELDING

Deze tijd, met scherpe tegenstellingen, vraagt om genuanceerde verhalen. 'Als zwart/wit-denken hoogtij viert, is het des te belangrijker om de werkelijkheid in al haar grijsschakeringen te laten zien,' zegt theaterproducente Henrike van Engelenburg.

Een theatervoorstelling prikkelt de verbeelding met een onalledaagse weergave van de realiteit. Meestal gebeurt op het podium van alles tegelijk, waardoor je als toeschouwer niet alleen kijkt, maar

ook luistert en tot nadenken wordt aangezet. Theater is een medium om nuance aan te brengen in communicatie, zegt Henrike van Engelenburg. "Net als televisie of een *TED talk*, met als verschil

dat theater reflecteren mogelijk maakt, omdat je in contact staat met je publiek. Je zendt niet alleen, maar krijgt ook reacties uit de zaal. Daardoor kun je het onderwerp waarover het gaat van verschillende kanten bekijken."

Blaffende honden

Al meer dan twintig jaar begeleidt Henrike met haar bedrijf Van Engelenburg Theaterproducties artiesten en theatergezelschappen. En brengt ze eigen producties op de planken, zoals *Alles went behalve een vent*, met Gerard Cox in de hoofdrol. Of, al seizoenenlang, *Oorlogsgeheimen*, naar het boek van Jacques Vriens. Ook met de voorstelling *De Kleine Kapitein* had ze veel succes. Henrike maakt graag familietheater. "De boeken van Paul Biegel heb ik zelf verslonden. 'De golven vliegen als blaffende honden tegen het duin!', bulderde acteur Frits Lambrechts door de zaal. Sommige mensen dachten: dat snappen kinderen niet. Jawel hoor, zeiden de jonge toeschouwers, 'héél hoge golven'."

Thema's als vluchtelingen en oorlog liggen haar na aan het hart. "Je kan denken, waarom steeds weer die Tweede Wereldoorlog? Voor mij blijft de thematiek onverminderd actueel. *Oorlogsgeheimen* gaat over een meisje dat naar Limburg vlucht. Dat is van alle tijden; al tienduizenden jaren verlaten mensen huis en haard vanwege oorlog of andere rampspoed. In een familievoorstelling kun je laten zien en voelen hoe het is om alles te moeten achterlaten. Dat draagt hopelijk bij aan meer tolerantie naar vluchtelingen."

Wat doe je tegen pesten?

Voor het oplossen van problemen is verbeelding nodig. In het theater draait alles om 'doen alsof', het publiek moet zich voorstellen dat wat op het podium gebeurt echt is. De toeschouwers verplaatsen zich in de ander en zo stimuleert een voorstelling empathisch denken. Alleen door te verbeelden kunnen mensen een genuanceerde visie ontwikkelen; dat is overal in de

Henrike van Engelenburg

Bijvoorbeeld in *Me Media*, over sociale media. Twee acteurs moeten na iedere scène letterlijk hun likes verplaatsen naar de wil van het publiek. Henrike: "Dan zie je welk effect het op iemand heeft als je op een duimpje klikt."

In een andere scène vragen ze een kind dat met z'n mobiel zijn moeder zit na te spelen. "De teksten die je dan hoort... de hele zaal gaat plat natuurlijk, want zó herkenbaar. Het is lachen, maar het maakt ook iets los. In

In de loop van de jaren heeft ze meer dan 200 professionals om zich heen verzameld met wie ze in wisselende gezelschappen uiteenlopende producties maakt. Van acteurs, cabaretiers, presentators, acrobaten, technici, trainers en decorbouwers tot een stadsdichter, een magiër en zandtekenaars.

Omdat ze binnen de cultuursector ook graag de boel opschudt, organiseert Henrike elk jaar een *Theatermannendiner* en

THEATER

een voorstelling over pestgedrag vragen we bijvoorbeeld: hoe stop je dit? Daar moet de zaal zelf een antwoord op vinden. Het gebeurt allemaal live, dus de uitkomst is

een *Theatervrouwendiner*. Ze nodigt dan programmeurs en theaterdirecteuren uit het hele land uit. Meestal komen er bij elk diner ongeveer twintig. Henrike kookt traditiegetrouw stamppot en ze poneert stellingen waar het gezelschap die avond over doorpraat. Bijvoorbeeld: 'Theaters programmeren alleen nog maar op kaartverkoopresultaten'. Henrike: "Tijdens de diners gaat het eens over wat anders dan gemeentesubsidies en de verkoop van voorstellingen voor komend seizoen. Ik zie het als mijn bijdrage om theater levend te houden in de maatschappij. Want laten we wel wezen, theater is geen welvaartsverschijnsel, maar een welzijnsverschijnsel. In landen waar democratie ontbreekt, bestaat geen vrije cultuur, alleen propaganda."

'Theater maakt reflecteren mogelijk, omdat je in contact staat met je publiek'

maatschappij van nut, vindt de theaterproducente. Daarom brengt ze ook voorstellingen uit voor het onderwijs en bedrijfsleven.

"Kinderen in de groei zijn op zoek naar hun identiteit," vertelt Henrike. "Daar kun je allerlei thema's aan verbinden, zoals seksualiteit. 'Oh jee, ik val op een jongen, kan dat wel als ik zelf een jongen ben?' Dan gaan we niet vertellen hoe het is om uit de kast komen. We vertellen een verhaal, vaak interactief." Bij schoolvoorstellingen staat het gedrag van leerlingen centraal.

iedere keer anders, en het beklijft, omdat het door het theater een beleving is geworden."

Welzijnsverschijnsel

Bedrijven die voor een verandertraject of fusie staan, kunnen daarvoor ook theater inzetten. Want dan geldt net zo goed de kracht van de verbeelding en interactie, aldus Henrike. "Wij blazen lucht in serieuze onderwerpen en maken dingen bespreekbaar. Zo ontstaat beweging, en die kan het bedrijf gebruiken om de gewenste verandering teweeg te brengen."

VOORSTELLINGEN

Voorstellingen van Van Engelenburg Theaterproducties kun je door het hele land zien en dus ook in de stadsschouwburgen van Haarlem en Velsen en in de Toneelschuur. Kijk voor de agenda op vanengelenburgtheater.nl. Informatie over schoolvoorstellingen vind je via TheaterinSchool.nl en voor bedrijven via 2BEmoved.nl.

>>